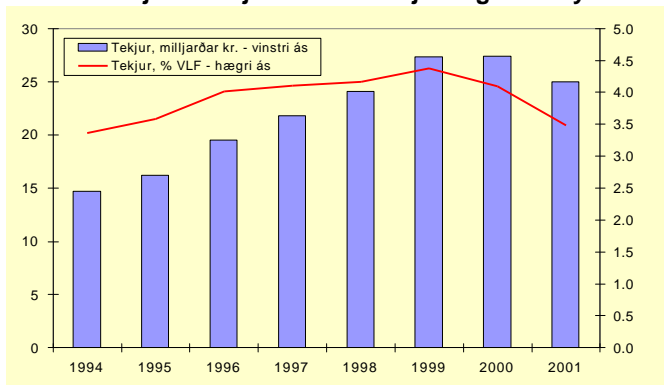

14. Júní 2001

Tekjur ríkissjóðs af ökutækjum og eldsneyti

Tekjur ríkisins af ökutækjum og eldsneyti minnka

Samkvæmt áætlun fjármálaráðuneytisins er gert ráð fyrir að heildartekjur ríkissjóðs af ökutækjum og eldsneyti lækki um tæplega 2,5 milljarða á árinu 2001 og nemi 25 milljörðum króna. Þetta samsvarar um 3,5% af áætlaðri landsframleiðslu og hefur hlutfallið ekki verið lægra síðan 1994.

Bifreiðakaup landsmanna eru að jafnaði mjög háð hagsveiflum og á árunum 1994-2000 fjölgaði ökutækjum úr 151.339 í 210.324, eða um tæp 39%. Samfara þessari þróun hafa tekjur ríkisins af ökutækjum aukist á milli ára og náðu hámarki á síðasta ári.

Á fyrstu fjórum mánuðum þessa árs hafa bílaimflutningur og vörugjöld hins vegar dregist saman um 41-42% frá sama tímabili 1999 og tekjur ríkisins vegna bifreiðarkaupa hafa lækkað úr 10,50 krónur á hvern lítra haustið 1999. Vægi þungaskatts hefur á sama tíma aukist, þrátt fyrir umtalsverðar lækkanir á gjaldskrá, en það má alfarið rekja til mikillar aukningar í jeppaeign landsmanna, en fjöldi díselbíla á fastagjaldi hefur rúmlega tvöfaldast síðan 1997.

Í þessu sambandi er rétt að benda á að töluvert hefur dregið úr vægi vörugjalda á bensín, fyrst og fremst vegna breytinga á almennu vörugjaldi úr 97% af innflutningsverði í 10,50 krónur á hvern lítra haustið 1999. Vægi þungaskatts hefur á sama tíma aukist, þrátt fyrir umtalsverðar lækkanir á gjaldskrá, en það má alfarið rekja til mikillar aukningar í jeppaeign landsmanna, en fjöldi díselbíla á fastagjaldi hefur rúmlega tvöfaldast síðan 1997.

Tillaga ESB um starfstengda lífeyrissjóði

Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins hefur gert tillögu til Evrópuþingsins og Ráðherraráðsins að tilskipun fyrir starfstengda lífeyrissjóði. Meginmarkmiðið er að setja samræmdar reglur til að tryggja hagsmunir réttshafa í lífeyrissjóðunum, auka hreyfanleika vinnuafis innan sambandsins og skapa þeim lífeyrissjóðum sem koma til með að falla undir tilskipunina betri möguleika á því að nýta sér sameiginlegan fjármálamarkað ESB, með það að markmiði að bæta ávöxtun sjóðanna, auka áhættudreifingu og styrkja samkeppnishæfni evrópsks atvinnulífs. Eignir starfstengdra lífeyrissjóða nema nú um fjórðungi af landsframleiðslu ESB-ríkjanna.

Í tillögunum er m.a. gert ráð fyrir að fjárfestingareglur verði að megin stefnu grundvallaðar á almennri reglu um varfærnis- og skynsemissjónarmið í stað kvótatakmáarkana, með það að markmiði að tryggja öryggi, greiðsluhæfni og arðsemi eignasafnsins. Aðildarríkjum er veitt ákveðið svigrúm til að setja reglur um fjárfestingar með þeim takmörkunum að lífeyrissjóðum verði heimilt að fjárfesta fyrir allt að 70% af eignum sínum í hlutabréfum, framseljanlegum skuldabréfum og fyrirtækjaskuldabréfum sem og allt að 30% í erlendum gjaldmiðlum. Jafnframt verði lífeyrissjóðum heimilt að bjóða þjónustu sína yfir landamæri. Þannig verði lífeyrissjóði í einu aðildarríki heimilað að taka á móti iðgjöldum frá fyrirtækjum og launþegum í öðrum aðildarríkjum og ávaxta þau þar til að greiðslu lífeyris kemur. Viðkomandi lífeyrissjóði ber þó að virða félags- og vinnuréttarlöggjöf þess ríkis þar sem iðgjaldanna er aflað.

Tekjur ríkissjóðs janúar-apríl			
12 mánaða breytingar, %	1999-2000	2000-2001	
Skatttekjur alls	12.4	5.7	
Tekjuskattar	21.6	17.0	
Tryggingagjöld	6.9	8.9	
Eignarskattar	11.9	15.5	
Veltuskattar	8.5	-2.5	
Tekjur alls	11.2	6.2	

Gjöld ríkissjóðs janúar-apríl			
12 mánaða breytingar %	1999-2000	2000-2001	
Almenn mál	13.1	4.1	
Félagsmál	3.8	20.1	
Atvinnumál	8.5	24.0	
Vaxtagjöld	28.3	37.1	
Önnur útgjöld	30.2	50.7	
Gjöld alls	8.9	22.1	

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar-apríl		
M.kr.	2000	2001
Tekjur umfram gjöld	8596	-235
Hr. lánsfjárfjöfnuður	11857	-1934
Afborganir lána	-18904	-21440
Br. lánsfjárfjöfnuður	-9045	-28375
Lántökur	14080	29417
Greiðsluafkoma	5034	1042

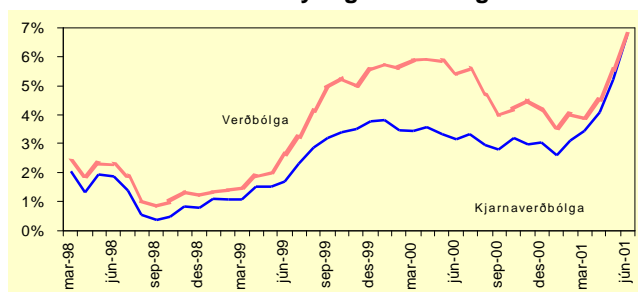
Ýmsar helstu hagtvölur		
12 mánaða breytingar, %		
Verðbólga-júní 2000/01	5.5	6.8
Kjarnaverðbólga-júní 2000/01	3.2	6.8
Launavísitala-maí 2000/01	5.3	9.2
Heildarvelta jan.-feb. 00/01	11.2	9.9
Smásöluvelta jan.-feb. 00/01	11.2	2.1
Atvinnuleysi - apr. 2000/01	1.5	1.6

Umsjón: Bolli Þór Bollason; netfang: bolli.thor.bollason@fjr.stjr.is
 Ábm.: Baldur Guðlaugsson. Veffang fjármálaráðuneytis: www.stjr.is/fjr

Í tillögunum er gert ráð fyrir að lífeyrissjóðir sem falla undir reglugerð EBE/1408/71, um beitingu almannatryggingareglna gagnvart launþegum, sjálfstætt starfandi einstaklingum og aðstandendum þeirra sem flytjast á milli aðildarríkjanna, falli ekki undir tilskipunina. Samkvæmt EES-samningnum og viðaukum við hann falla íslensku lífeyrissjóðirnir undir þessa reglugerð og þar með utan gildissviðs tilskipunarinnar að því er varðar skyldutryggingu lífeyrisréttinda, þ.e. þau iðgjöld sem skýlt er að greiða til sjóðanna á grundvelli laga eða kjarasamninga. Tilskipunin gæti hins vegar haft áhrif á þann hluta af starfsemi sjóðanna sem lýtur að iðgjöldum sem eru umfram skyldutryggingu.

Lagt er til að tilskipunin verði innleidd í landsrétt aðildarríkjanna fyrir 1. janúar 2004. Unnt er að nálgast tillöguna, ásamt greinargerð, á heimasíðu ESB: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/pensions/proposal.htm

12 mánaða breytingar verðbólgu

Hækkun neysluverðsvisítölu í júní

Eins og fram hefur komið hækkaði neysluverðsvisítalan í júníþbyrjun um 1,5% frá síðasta mánuði. Þetta er heldur meiri hækkun en almennt var spáð. Tæplega tvo þriðju hluta þessarar hækkunar má, annan mánuðinn í röð, rekja til innfluttra vara og þar með beint til gengislækkunarinnar að undanförmu. Í maímánuði einum hækkaði t.d. verð á erlendum gjaldeyri um 6,3%, hækkunin frá áramótum til loka maí nam 17% og síðustu tólf mánuði hefur verð á erlendum gjaldeyri hækkað um 30%.

Hækkun vísitölnnar síðustu tólf mánuði nemur 6,8%. Innfluttar vörur hafa hækkað heldur meira, eða um 8½%, sem skýrir nálægt 3% af heildarhækkuninni. Húsnæðisliðurinn skýrir tæplega 0,9% og hækkun á verði ýmissa þjónustuliða 1½%. Einungis 0,2% af þessari hækkun má rekja til hækkunar á verði opinberrar þjónustu.

Það er athyglisvert að skoða þróun undirliggjandi verðbólgu, eða svokallaðrar kjarnaverðbólgu, en hún er hér skilgreind sem hækkun vísitölnnar að frátöldum áhrifum búvöru-, grænmetis-, húsnæðis- og bensínverðs. Á meðfylgjandi línu er sést að verulega hefur dregið saman með þessum tveimur mælikvörðum að undanförmu og síðasta mæling sýnir nánast sömu tólf mánaða breytingu. Mestu munaði hins vegar um mitt síðasta ár, þegar kjarnaverðbólgan var í kringum 3½% á sama tíma og heildarvísitalan var rétt undir 6%. Það er fyrst og fremst gengislækkunin sem skýrir þessa þróun.

Erfitt er að segja fyrir um horfurnar á næstunni. Þar skiptir gengisþróunin auðvitað miklu sem og almenn efnahagsþróun. Frekari vísbendingar um minnkandi innlenda eftirspurn og áframhaldandi bata á vöru- og viðskiptajöfnuði munu treysta gengið. Eins virðist verðþróun á fasteignamarkaði hafa snúist við, amk. um sinn. Loks hefur samkeppnisstaða útflutnings- og samkeppnisgreina styrkst með gengislækkun krónunnar. Allt þetta gefur vonir um að mesta verðhækkunarhrinin sé nú að baki og að framundan sé tímabil minni verðhækkana.

Fjármálaráðuneytið er sammála því mati Seðlabanka að horfur séu á að verðbólgan lækki tiltölulega hratt á næstu mánuðum og misserum og að markmið bankans um 2½% verðbólgu árið 2003 muni nást.